

25.11.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**25 Kasım 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

25 Çarşamba 2020 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Bazı Alanın "Yalova Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi" Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3196)
- Marmara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesinin İstanbul İli, Kadıköy İlçesi, Tuğlacıbaşı Mahallesinde Bulunan 1 Numaralı Alanına Ait Sınırların Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3197)
- Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3198)
- Bazı Ovaların Büyük Ova Koruma Alanı Olarak Belirlenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3199)
- Adana İlinde Yapılacak Olan Saf Tereftalik Asit (PTA) ve Polimer/Cips Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3200)
- Malkoçlar-Ankara Doğal Gaz Boru Hattı, Trakyagaz Delta Enerji Doğal Gaz Boru Hattı ve Akmaya Doğal Gaz Boru Hattı Güzergâhlarının, Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Hattı Projesi ile Kesişen Kısımlarının Deplase Edilmesi Amacıyla Kırklareli İli, Lüleburgaz İlçesi Sınırları İçerisinde Yer Alan ve Bazı Taşınmazlar ile Bu Kapsamda İnşa Edilecek Sabit Tesisler, Ulaşım Yolları, Enerji Nakil Hatları, Katodik Koruma Hatları ve Anot Yataklarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3201)
- İthalat Rejimi Kararına Ek Karar (Karar Sayısı: 3202)
- Bazı Fakülte ve Enstitülerin Kurulması ve Bazı Yüksekokul ve Enstitülerin Kapatılması, Fenerbahçe Üniversitesi Rektörlüğüne Bağlı İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin Adının İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3203)
- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3204)
- Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından 2021 Yılında Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3205)

YÖNETMELİK

- Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı ve Transit Geçişine İlişkin Hayvan Sağlığı Kurallarının Belirlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemine Dâhil Olan Tarımsal İşletmelere Katılım Desteği Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2020/27)
- Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2020/31)
- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre Yaş Çay Üreticilerine 2020 Yılı Yaş Çay Ürünü İçin Fark Ödemesi Desteği Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2020/34)
- İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemi İşleticiliği Faaliyetlerine İlave Olarak Yürütebileceği Diğer Faaliyetlere İlişkin Karar

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 20/10/2020 Tarihli ve 2017/31072 Başvuru Numaralı Kararı

Esnafa yeni destek geliyor

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, esnafın kira, elektrik, doğalgaz ödemeleri karşılığında hibe desteği verilmesine yönelik çalışmaların sürdüğünü, küresel markaların dahil olacağı farklı desteklerin de gündemde olduğunu açıkladı.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, esnafa yönelik global şirketlerin de dahil olduğu bir destek çalışması yaptıklarını belirterek yakın zamanda bu çalışmayı duyuracaklarını açıkladı. Bakan Pekcan, esnafın kira, elektrik, su, doğal gaz ödemeleri karşılığında hibe desteği verilmesi yönünde görüşmelerin sürdüğünü kaydetti.

Ticaret Bakanlığı'nın bütçe görüşmelerinde milletvekilleri pandemiyle birlikte esnafın sorunlarının derinleştiğini belirterek, çözüm getirilmesini istediler. Bakan Pekcan, esnafın mağdur olduğunun farkında olduklarını belirterek, esnafa yönelik Bakanlık olarak yeni bir çalışma daha başlattıklarını yakın zamanda bunun duyurusunu yapacaklarını söyledi. Pekcan, "Kamu kaynaklarının en iyi şekilde kullanılması için

Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere 'Bununla ilgili neler yapabiliriz?' değerlendirmesi yapıyoruz. Kamu kaynakları dışında Bakanlık olarak global firmalarla iletişime geçtik, onların sosyal sorumluluk projeleri kapsamında esnafa ne gibi destekler verebiliriz? Bununla ilgili bir çalışmamız var" dedi. Esnafın desteklenmesi kapsamında Bakanlık bütçesi ve mevcut mevzuatlar çerçevesinde TESKOMB üzerinden Halkbank kanalıyla esnafa faizsiz ya da düşük faizli krediler kullandırabildiklerini doğal afetler nedeniyle Adıyaman, Elazığ, Malatya, Giresun ve İzmir'de hibe desteklerinin sağlandığını belirten Pekcan, "Bizim de Bakanlık olarak bu yönde çalışmalarımız var. Aynı doğrultuda, kira, elektrik, su, doğal gaz ödemeleri karşılığında belirlenecek miktarda hibe ödeme yardımında bulunulması için Hazine ve Maliye Bakanlığına taleplerimiz bulunuyor, görüşmeler de bu doğrultuda sürüyor" dedi.

Market raflarında yöresel ürünler artacak

Market raflarında yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin daha fazla yer alması ve pazara ulaşması için yapılacak kanun değişikliğine ilişkin çalışmanın tamamladığını açıklayan Pekcan, "Perakende işletmelerin coğrafi işaretli ürünler ile yöresel ürünlere ayrılan yüzde 1'lik raf alanını 5 katına kadar artırma yetkisini planlamaktayız" dedi. Pekcan, hamiline yazılı pay senetlerinin sahiplik bilgisinin takibine ilişkin Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklik yapılması öngörülen mevzuat değişikliği çalışmalarının tamamlandığını önümüzdeki dönemde Meclisin gündemine gelmesini beklediklerini söyledi.

"Suudi Arabistan tarafı boykotla ilgili resmi duruş yok diyor"

Milletvekillerinin Suudi Arabistan'ın Türk ürünlerine karşı uyguladığı boykota ilişkin sorularını yanıtlayan Bakan Pekcan, "Burada resmi bir duruşlarının olmadığını her seferinde bize bildirdiler, bunun özel sektörün talepleri olduğunu hep gündeme taşıdılar. Biz de DTÖ üyesi olmaktan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerimiz çerçevesinde, ticari ve ekonomik ilişkilerimizin sorunlarının çözümü konusunda somut adımlar beklediğimizi ilettik" açıklamasını yaptı. Bakan Pekcan, geçtiğimiz günlerde imzalanan "Regional Comprehensive Economic Partnership" Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması konusunda bir analiziniz var mı?" sorusunu da "RCEP'e ilişkin ayrıntılı çalışma yapılacak" diye yanıtladı. Pekcan, Irak'a yumurta ihracatında karşılaşılan sorunu da takip ettiklerini, yasaklardan muaf tutulmasını istedikleri ürünleri Irak tarafıyla paylaştıklarını bildirdi.

Bakan Pekcan'dan

* Esnafa destekle ilgili yeni bir çalışma başlattık.

* Kamu bankaları dışında global firmalarla iletişime geçtik. Onların sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde ne gibi destekler verebileceği üzerine çalışıyoruz.

* Kira, elektrik, su, doğal gaz ödemeleri karşılığında belirlenecek miktarda hibe ödeme yardımında bulunulması için Hazine ve Maliye Bakanlığı'na taleplerimiz bulunuyor.

AK Partili milletvekillerinden zincir market eleştirisi

Görüşmeler sırasında muhalefet milletvekillerinin yanı sıra AK Parti Milletvekilleri de zincir marketleri eleştirdi. AK Parti Trabzon Milletvekili Salih Cora, "Süpermarketler konusu artık bir millî güvenlik sorununa doğru gitmektedir diye düşünüyorum" dedi. AK Parti Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ise bakkal sayısındaki azalmaya dikkat çekerek, "Oysa bakkallar zemine bereket yayan kurumlardır. Dolayısıyla, bu zincirler bence zapturapt altına alınmalı" diye konuştu. MHP İstanbul Milletvekili İsmail Aksu da, esnaf ve sanatkârı yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakan AVM ve büyük market zincirlerinin rekabet şartlarını bozmayacak şekilde kurallara bağlanmasını istedi.

Kısa çalışma yeniden masada

İkinci dalga kapanmalarından etkilenen esnaf sayısı 650 bini aşıyor. Kısa çalışma ödeneğine yeni başvurular ekonomi yönetiminin gündemine girdi.

İkinci COVID-19 dalgası kapsamında, geçtiğimiz hafta sonundan itibaren işyerlerine yönelik uygulanmaya başlayan kısıtlamalar birçok meslek grubunu ekonomik yönden zor durumda bırakırken, reel sektörün ve esnafın destek talepleri artıyor. DÜNYA'nın edindiği bilgilere göre gelen talepleri değerlendiren ekonomi yönetimi, kısa çalışma ödeneğinde yeni başvuruların alınması konusunu da gündemine aldı.

Yeni yürürlüğe giren kamuya olan borçların yeniden yapılandırılmasına ilişkin düzenlemenin, kısmen de olsa rahatlatma sağladığı reel sektör, bu alanda yeni adımlar atılmasını bekliyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile geçtiğimiz hafta bir araya gelen TOBB bünyesindeki iş dünyası temsilcileri, taleplerini ekonomi yönetimine doğrudan anlatma fırsatı bulurken, açıklanan COVID-19 önlemleri yeni taleplerin oluşmasına yol açtı.

DÜNYA'nın Ticaret Bakanlığı verilerinden yaptığı hesaplamalara göre açıklanan tedbirlerden doğrudan veya dolaylı olarak 650 bin esnaf işletmesi etkileniyor. Bunların önemli bölümü nisan ayında mücbir sebep kapsamında, bazı yükümlülükleri yılın son çeyreğine ertelenen işletmelerden oluşuyor. KDV ve muhtasar ödemeleri ertelenen işletmeler, o dönem kullandıkları 6 ay ödemesiz kredilerin de taksitinin bu döneme gelmesiyle birlikte tekrar nakit sıkışıklığına girmiş durumdadır. Bu işletmelerden yapılandırmadan yararlananlar ise hem yapılandırma taksitlerini hem de bu yükümlülükleri ödeyemeyeceklerini çeşitli platformlarda dile getiriyorlar.

Kısa çalışma ödeneğinde yeni başvuru alınması gündemde

Gerek esnaflardan gerekse sanayicilerden gelen talepleri değerlendiren ekonomi yönetiminin, bazı destekler üzerinde çalışma yaptıkları öğrenildi. Bu kapsamda kısa çalışma ödeneğiyle ilgili yeni bir düzenleme hazırlığı olduğu ifade ediliyor.

COVID-19'un ilk görüldüğü dönemde gündeme gelen kısa çalışma ödeneği başvuruları haziran ayında normalleşmenin başlamasıyla birlikte durdurulmuştu. Bu alanda yeni başvuru alınmazken, daha önce başvuru alan işçiler için destek süresi uzatılmaya devam ediliyor. Edinilen bilgilere göre, ekonomi yönetimi belirli sektörlerde kısa çalışma ödeneğine yeni başvuruların alınması konusunda karar aşamasında bulunuyor.

Daha önce çıkarılan ve halen devam eden kısa çalışma ödeneğinden bugüne kadar 3 milyon 581 bin 156 işçi için 21 milyar 781 milyon liralık ödeme yapıldı. Nakdi ücret desteği (ücretsiz izin desteği) kapsamında ise 2 milyon 45 bin işçiye 5 milyar 116 milyon lira ödeme yapıldı.

En çok bakkal, bayi, büfeci ve lokantacı zorda

Bakkal, bayi, büfe	182.501
Lokantacılık	107.180
Kahve, kıraathane	93.149
Servis aracı işletmeciliği	80.790
Erkek kuaförü	62.704
Kadın kuaförü	37.573
Pastane, tatlı	15.316
Kantin	14.196
Otel, pansiyon, yurt	12.276
Oyun salonu, internet k.	10.191
Kırtasiye	9.536
Güzellik salonu	9.399
Börekçilik	3.708
Kurs işletmeciliği	3.364
Gazinoculuk	3.278
Dondurmacılık	2.289
Düğün salonu	2.018
Eğlence yeri	893
Lokal	533
Toplam	650.584

2 MİLYON ESNAFIN, EN AZ 650 BİNİ ETKİLENECEK

Ticaret Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de faal esnaf sayısı 2 milyonu aşmış durumda. DÜNYA'nın yaptığı hesaplamalara göre, İşçileri Bakanlığı genelgesinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen esnaf sayısı ise 650 binin üzerinde. Meslek kodlarına göre yapılan değerlendirmeye göre 2 milyonu aşan esnafın 182 bin 501'ini bakkal, bayi ve büfe oluşturuyor. Genelgeyle sadece paket servisi yapabilecek olan lokantaların sayısı 107 bin 180. Kapatılan işletmeler arasında kahve ve kıraathanelerin sayısı 93 bin 149, oyun salonu sayısı 10 bin 191 civarında.

10 AYDA AÇILAN İŞYERİ SAYISI GEÇEN YILI GEÇTİ

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) verilerine göre bu yılın Ocak-Ekim döneminde tescil edilen esnaf işyeri sayısı geçen yılın tamamının üzerinde gerçekleşti. 2019 yılında Türkiye’de 238 bin 416 işyeri açılırken, bu yıl Ocak-Ekim döneminde 312 bin 205 işyeri açıldı. Artış oranı yüzde 30.9 seviyesinde gerçekleşti. Kapanan işyeri sayısı da geçen yılın altında seyrediyor. Geçen yılın tamamında 114 bin 977 işyeri kapanırken, bu yıl Ocak-Ekim döneminde 77 bin 784 esnaf kapandı.

“GENELGE KISA ÇALIŞMANIN GEREKÇESİNİ OLUŞTURDU”

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Elemanı Okan Güray Bülbül, İşçileri Bakanlığı’nın genelgesiyle birlikte birçok sektörde yeniden kısa çalışmaya dönülmesi gerekliliğinin doğduğunu söyledi. Birçok işletmede çalışma sürelerinin kısaldığını, bazılarının ise tamamen kapandığını belirten Bülbül, “Dolayısıyla genelge başlı başına bu işyerleri için kısa çalışmanın gerekçesini oluşturdu. Kısa çalışmada işyerinin tamamı ya da bir bölümünde faaliyetin tamamen durması ya da önemli ölçüde azaltılması şartı aranır. Önemli ölçüde azaltmada kriter de çalışma sürelerinin en az üçte bir oranında azaltılmasıdır” dedi. Daha önce kısa çalışmaya başvurmuş işletmelerin yeniden kısa çalışmaya dönebileceklerini söyleyen Bülbül, “Diğer yandan 1 Temmuz’a kadar kısa çalışmaya başvurmamış ve önceki süreci zorunlu ücretsiz izin ya da farklı yöntemlerle geçen şirketler için kısa çalışma başvurularının açılması gerekiyor. 1 Temmuz’a kadar kısa çalışmaya başvurmamış ya da o dönemde uzaktan çalışma, zorunlu ücretsiz izin gibi yöntemleri kullanmış işyerleri için başvuruların açılması önemli. Bu sayede bu işyerlerindeki çalışanların da gelirleri daha yüksek seviyede korunmuş olacak ve geçimlerini sağlamaları kolaylaşacaktır” ifadelerini kullandı.

HSBC yılbaşından sonra dolar tahminini açıkladı. Türk halkını üzecek gelişmeyi de duyurdular.

HSBC yılbaşından sonrası için dolar tahmini açıkladı

**TÜRK HALKINI
ÜZECEK GELİŞMEYİ DE
DUYURDULAR**

Hongkong and Shanghai Banking Corporation'ın Türkiye iştiraki tarafından hazırlanan raporda, doların 2021 yılında 7.10'a ineceği ancak enflasyon oranının düşmeyeceği açıklandı. Raporda, Türk lirasının yüksek enflasyon ile yüzleşmeye devam edeceği ve bu nedenle yaşam pahalılığında bir değişim yaşanmayacağı kaydedildi.

Hongkong and Shanghai Banking Corporation'ın Türkiye iştiraki, 2021 yılının tahminlerini içeren bir rapor yayınladı.

HSBC'nin Orta ve Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Döviz Stratejisti Murat Toprak ile Avrupa Döviz Araştırmaları Direktörü Dominic Bunning imzalı, 24 Kasım 2020 tarihli raporunda 2021 yıl sonu için Dolar/TL beklentisini 7,70'den 7,10'a çekildi.

Raporda, fonlamanın yalnızca 1 haftalık repo faizinden sağlandığı, geleneksel politika çerçevesinin şeffaflığı artırdığının ve Türk lirasının yukarı yönlü potansiyelini desteklediğinin düşünüldüğü aktarıldı.

ENFLASYON İÇİN ÜZECEK TAHMİN

HSBC'nin raporunda 2021 yılında Türk lirasının yüksek enflasyon ile yüzleşmeyi sürdüreceği fakat Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın para birimine tampon oluşturabilecek sürdürülebilir pozitif reel faiz sunmaya da hazır görüldüğü belirtildi.

Banka daha önce 2021 yıl sonu Dolar/TL beklentisini 7,70 olarak açıklamıştı.

Brent petrol 8 ayın zirvesini gördü

Saudi Aramco'nun petrol tesisine düzenlenen saldırının ardından Brent petrolün varil fiyatı 47,98 dolara kadar yükseldi. Söz konusu artışla Brent petrol, 8 ayın en yüksek seviyesini gördü.

Brent petrolün varili, Suudi Arabistan milli petrol şirketi Saudi Aramco'nun Cidde kenti yakınlarındaki petrol dağıtım istasyonuna saldırı düzenlenmesi sonrasında uluslararası piyasalarda 47,98 dolara kadar yükseldi.

Dün günü 46,04 dolar seviyesinde tamamlayan Brent petrolün varili, saat 19.05 itibarıyla kapanışa göre yüzde 4,21 artışla 47,98 dolar oldu. Söz konusu artışla Brent petrolün varil fiyatı, 6 Mart'tan bu yana en yüksek seviyeyi gördü. Aynı dakikalarda Batı Teksas türü (WTI) ham petrolün varili 45,17 dolardan alıcı buldu.

Aramco tesisine saldırı düzenlenmişti

Koronavirüs salgınına yönelik aşı çalışmalarında yaşanan olumlu gelişmelerin etkisiyle yükselişe geçen fiyatlar, Saudi Aramco'nun petrol dağıtım istasyonuna düzenlenen saldırıyla 48 dolar sınırına kadar çıktı. Suudi Arabistan resmi haber ajansı SPA'ya adının açıklanmasını istemeyen bir hükümet yetkilisi, dün sabaha karşı yerel saatle 03.50'de Cidde'nin kuzeyindeki petrol dağıtım istasyonunun yakıt deposunda yangın çıktığını duyurmuştu. Yemen'deki İran destekli Husilerin Askeri Sözcüsü Yahya Seri de Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, Cidde'de Saudi Aramco şirketine ait bir dağıtım istasyonunu hedef aldıklarını açıklamıştı.

Aşı çalışmaları ve ABD seçim sonuçları yükselişi destekliyor

Öte yandan, petrol fiyatları dünya genelinde artan COVID-19 vakalarına ve özellikle Avrupa'daki büyük ekonomilerde salgınla mücadele kapsamında alınan tedbirlere karşın, aşı çalışmalarında yaşanan olumlu gelişmelerin ekonomik toparlanmaya dair umutları artırmasıyla yükselmeye devam ediyor. Ayrıca ABD Başkanı Donald Trump'ın, ülkenin 46. başkanı seçilen Joe Biden yönetimine geçiş için gerekli prosedürlerin başlatılması amacıyla ilgili kuruma tavsiyede bulunması da piyasalarda yaşanan belirsizliği azaltarak fiyatlardaki yükselişi destekliyor.

Devlet esnafa desteği şirketlerden istedi

Türkiye bunu da gördü. Hükümet esnafa yardım için yeterli kaynağı bulamayınca uluslararası şirketlerin kapısını çalıp sosyal sorumluluk projeleri üzerinden yardım istedi.

Salgın nedeniyle kepenk kapattırılan yüz binlerce esnaf ile yanlarında çalışan milyonlarca işçiye yeterli kaynak bulmakta zorlanan hükümet, çareyi uluslararası büyük şirketlerin sosyal sorumluluk projelerinde arıyor.

Ticaret Bakanlığı bütçesinin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmelerinde bilgi veren Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, esnafa yönelik olarak başlattıkları çalışma için hem Hazine hem de global şirketlerle iletişime geçtiklerini söyledi. Muhalefet milletvekillerinin esnafın yalnız bırakıldığına ilişkin yoğun eleştirilerine “Biz de esnafın mağdur olduğunun farkındayız” yanıtı veren Pekcan, şu açıklamayı yaptı:

CHP Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, önceki gün TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda esnafın sorunlarına dikkat çeken iki döviz açarak, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a “Esnaf iyice kilitlendi, destek bekliyor” diye seslenmişti.

ŞİRKETLERDEN İSTENECEK

“Esnafa kira, elektrik, su, doğalgaz ödemeleri karşısında hibe yardımında bulunulması için Hazine ve Maliye Bakanlığı'na taleplerimiz bulunuyor. Esnafın mağdur olduğunun farkındayız ve kamu kaynaklarının en iyi şekilde kullanılması için başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere değerlendirme yapıyoruz. Kamu kaynakları dışında global firmalarla iletişime geçtik. Onların sosyal sorumluluk projeleri kapsamında ne gibi destekler verebiliriz, onlar üzerinde de çalışmalarımız var.”

EK ÖDENEĞE RET

Esnafa yönelik somut kaynak paketinin açıklanmaması muhalefetin sert tepkisine yol açtı. CHP Milletvekili Süleyman Girgin, hükümetin sigortasız garsona yardım etmek yerine futbol maçlarını yayınlayacak Katarlı firmaya 300 milyon lira vereceğini belirtirken, İYİ Partili Erhan Usta destek verilmezse 4 milyon esnaf ve yanında çalışanların işsizler ordusuna katılacağı uyarısında bulundu. Muhalefet esnafa dağıtılmak üzere bakanlık bütçesine 24 milyar lira ilave ödenek konulması için önerge de verdi ancak iktidar üyelerinin oylarıyla reddedildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Putin ile görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Putin ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede Dağlık Karabağ'daki gelişmeler ve Türkiye-Rusya arasındaki ticaret hacminin artırılması ele alındı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi.

İletişim Başkanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, görüşmede, Türkiye-Rusya arasındaki ticaret hacminin artırılması başta olmak üzere iki ülke ilişkilerini geliştirecek adımlar ile Dağlık Karabağ, Suriye ve Libya'daki gelişmeler ele alındı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmede, Dağlık Karabağ'daki sorunu çözmeye ve bölgeye kalıcı istikrar getirmeye dönük olarak atılan adım kapsamında, gözlem ve denetleme amacıyla Türkiye'nin Rusya ile kuracağı Ortak Merkezin en kısa zamanda faaliyete geçmesini beklediklerini ifade etti.

Azerbaycan'ın, topraklarının bütünüyle iadesine ilişkin hassasiyetine işaret eden Erdoğan, uygulama sürecinde Ermenistan tarafının, kalıcı çözümü zorlaştırmasına ve anlaşmaya ilişkin sorumluluklarından kaçmasına izin verilmemesi gerektiğini vurguladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Minsk Grubu'nun diğer eş başkanlarının, barış çabalarını eleştirmelerini anlamanın mümkün olmadığını dile getirdi.

Suriye'deki ihtilafın sona erdirilmesi için de Dağlık Karabağ'da olduğu gibi, hızlı ve somut adımlar gerektiğine dikkati çeken Erdoğan, Libya'nın birlik ve bütünlüğünü korumak için de hem siyasi hem askeri görüşmelerde Türkiye ve Rusya arasındaki iş birliğinin sürdürülmesi gerektiğini ifade etti.

Türk yetkililer Reuters'a konuştu: Erdoğan işsizlik raporunu görünce kovdu

İngiltere merkezli haber ajansı Reuters'a konuşan dört Türk yetkili, bu ayın başında ekonominin zirvesinde yaşanan hareketliliğin detaylarını paylaştı. İsmi açıklamayan kaynaklar, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Uysal'ın yerine Ağbal'ı alma kararı birkaç saatte oldu. İşsizlik konusundaki veriler dikkat çekti" yorumunu yaptı.

Kasım ayının başında Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal'ın görevden alınarak Naci Ağbal'ın getirilmesi ve bu süreçte Ekonomi Bakanı Berat Albayrak'ın istifa etmesiyle ilgili Reuters haber ajansı kapsamlı bir haber hazırladı. Türkiye'den dört yetkilinin açıklamalarına yer verilen haberde, Türk yetkililer konuşma yetkileri olmadığı için isimlerini açıklamadı.

Yaşananları yakından takip eden ve bilen yetkililer, "Naci Ağbal ve diğer üst düzey AKP'li yetkililer Cumhurbaşkanı'nı döviz rezervlerinin keskin bir şekilde düşmesi konusunda uyardıktan sonra olaylar gelişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye Merkez Bankası Başkanı'nı bu ay görevden almasına sebep olan şeyler, ülkenin ekonomisinin kırılgan durumu ile ilgili brifingdi. Bu brifingden sonra Erdoğan'ın aldığı ani karar damadı Albayrak'ın Ekonomi ve Maliye Bakanı olarak görevini bırakmasına sebep oldu" yorumunu yaptı.

TOPLANTIDA UYSAL'I GÖNDERME KARARI ALDI

Erdoğan'ın 6 Kasım cuma günü aldığı karardan en az 2 gün önce bilgilendirme toplantılarına katıldığı ve Türk lirasının Ocak ayından beri yüzde 30 değer kaybettiğini

öğrendiğinde bu kararı aldığını söyleyen yetkililer, “Bu durumdan hareketle Cumhurbaşkanı Erdoğan Murat Uysal’ı çağırdı ve bu durumu sordu. Merkez Bankası’nın verilerinde bu düşüş görüldüğü için bir sürpriz olmamış olması muhtemel fakat bu toplantıdan sonra Erdoğan’ın Uysal’ın değiştirilmesine karar verdiği tahmin ediliyor” yorumunu yaptı.

AKP’ye yakın bir kişi olarak kendini tanıtan bir yetkili ise, “Uysal’ın görevden alınması ve Ağbal’ın atanması birkaç saat içinde oldu” ifadesini kullandı.

YASAKLAR KALKINCA İŞSİZ ARTACAK

Albayrak’ın da bu karardan sonra istifa ettiği öne sürüldü. Reuters’a konuşan ikinci bir kaynak ise Erdoğan’ın şirket sahiplerinden ve iş dünyasının önde gelenlerinin hükümetin corona virüsü yüzünden işten çıkarma yasaklarının kaldırılmasından sonra “büyük işsizlik dalgasından” endişelerini dile getirmesinin ardından böyle bir hamlenin geldiğini söyledi.

“ERDOĞAN YANLIŞ YÖNLENDİRİLDİ”

Reuters’a konuşan üç kaynak ise, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yanlış yönlendirildiğini söyledi. İsmi açıklamayan kaynaklar, “Erdoğan, ekonomi konusunda doğru bilgilendirilmedi. Her zaman bir taraftan gelen cilalanmış bilgileri aldı. Geçmişte, Türk Lirası’nın yeniden değer kazanacağına dair söz verildi” ifadesini kullandı.

Albayrak’ın istifa metninde sağlık sorunları olmasına rağmen kaynaklar, “Albayrak Erdoğan’ın başkanlık ettiği ve hafta sonu düzenlenen iki toplantıya davet edilmedi. Bu toplantılardan sonra istifası geldi” yorumunu yaptı.

Reuters’a konuşan dördüncü bir kaynak ise, “AKP’de eskiden etkili olan ve uzaklaştırılmış parti üyeleri artık daha aktif roller üstlendi” yorumunu yaptı.

AB'den Türk gemisindeki aramayla ilgili açıklama

Avrupa Birliğinden yapılan açıklamada, "İrini Operasyonu'nun, geminin seyrinden dolayı BM silah ambargosunun ihlal edildiğinden şüphelenmek için makul gerekçeleri bulunuyordu. Gemide yasa dışı malzeme bulunduğu dair kanıta rastlanmadı ve geminin yoluna devam etmesine izin verildi." denildi.

Avrupa Birliği (AB), İrini Operasyonu kapsamında Akdeniz'de Türk gemisinde yapılan hukuk dışı aramaya ilişkin, Türkiye'den arama için rızasının istendiğini, belirledikleri sürede onay gelmeyince gemide arama yapıldığını ve yasa dışı malzemeye rastlanmadığını bildirdi.

AB Komisyonu Sözcülerinden Peter Stano, konuya ilişkin açıklamasında, Türk bayraklı "Roseline A" gemisinin seyrinden dolayı İrini Operasyonu yetkililerinin Libya'ya yönelik BM ambargosunun ihlal edildiğinden şüphelendiklerini öne sürdü.

Aramadan önce İrini Operasyonunun bayrak ülkesi olarak Türkiye'nin rızasını almak üzere Türk Dışişleri Bakanlığına 4 saat önceden bildirimde bulunduğunu ifade eden Stano, İrini Operasyonu yetkililerinin operasyonunun merkezi İtalya'da bulunan Türkiye'nin Roma Büyükelçiliği'nin talebiyle bu süreyi 1 saat uzatma konusunda mutabık kaldığını kaydetti.

Stano, geçen sürede Türkiye'den cevap gelmediğini iddia ederek, "İrini Operasyonu gemiye çıktı ve NATO prosedürleri dahil uluslararası prosedürlere uygun olarak gemide arama yaptı." ifadesini kullandı.

Daha sonra Türkiye'nin resmi olarak İrini Operasyonu'na aramaya izin vermediği yönünde bildirimde bulunmasıyla aramanın durdurulduğunu aktaran Stano, "O sürede gemide yasa dışı malzeme bulunduğuna dair kanıta rastlanmadı ve geminin yoluna devam etmesine izin verildi." açıklamasını yaptı.

İrini Operasyonu'nun Libya'ya yönelik BM ambargosuna katkı sunmak üzere AB tarafından yetkilendirildiğini belirten Stano, BM kararlarının Türkiye dahil tüm BM üyelerini bağladığını, gemilerin bayrak ülkelerine iş birliği çağrısında bulunduğunu aktardı.

Bülent Arınç istifa etti

Bülent Arınç, Yüksek İstişare Kurulu üyeliğinden ayrıldığını açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Arınç'ın YİK Üyeliği görevinden ayrılma talebini kabul ettiği açıklandı.

TBMM eski başkanı Bülent Arınç, Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu (YİK) üyeliğinden ayrıldığını açıkladı.

Arınç istifayı sosyal medya hesabından duyurdu.

Arınç, "Kurul üyeliği görevimden ayrılma talebimi Sayın Cumhurbaşkanımıza ilettim ve kendileri de bunu uygun gördüler. Karşılıklı iyi niyet temennileriyle helalleştik ve görevimden ayrıldım." ifadelerini kullandı.

Arınç katıldığı bir televizyon programında iş insanı Osman Kavala'nın tutuklu kalmasına hayret ettiğini, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın da tahliye olabileceğini söylemişti.

Arınç, Demirtaş ve Kavala ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştı: "Selahattin Demirtaş 3-4 yıldır tutuklu. Tutukluluk cezaya dönüşmemeli. Demirtaş ile bizim 1-2 görüşmemiz oldu. Cezaevlerinde isyanlar, açlık grevleri olmuştu. Selahattin Demirtaş'ı tanımak veya onu yargılamak için onun yazdığı 'Devran' isminde kitap var. Ne olur onu alıp okuyun. Ben korona süreci içinde bunu okudum. Belki Selahattin Demirtaş hakkındaki kanaatinizi değiştirmeyeceksiniz ama ve Kürtler ve Kürtlerin yaşadığı travmalar üzerinde kafanızda çok şeyler değişecek. Osman Kavala 2017'den beri 3 buçuk yıldır tutuklu. Ben iddianameyi okudum. Hala tutuklu kalmasına hayret ediyorum. Tahliye edilmesi lazım. Bu iddianameleri okuduğumda çocuk bile yazmaz bunu dedim, cübbeyi bile giyesim gelmişti. Çıkması lazım."

"İstifa kabul edildi"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Arınç'ın Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu (YİK) Üyeliği görevinden ayrılma talebini kabul etti.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının Twitter hesabından, "Sayın Bülent Arınç, Cumhurbaşkanlığı YİK Üyeliği görevinden ayrılmayı talep etmiş, Sayın Arınç'ın talebi Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kabul edilmiştir. Kamuoyuna saygıyla duyurulur." paylaşımında bulunuldu.

Tarımda sözleşmeli üretim modeli

Ali Ekber YILDIRIM

25 Kasım 2020 Çarşamba

Koronavirüs (COVID-19) tarım ve gıdanın önemini öne çıkardı. Tarımsal üretime ve gıda ürünleri ticaretine ilgi arttı. Türkiye’de hem özel sektör hem de kamu kurumları bu yeni dönemde tarımda daha etkin yer almak için yarışıyor. Üretim yapan çiftçi ise, yüksek girdi fiyatları nedeniyle adeta can çekiyor.

Bu dönemde öne çıkan uygulamalardan birisi de sözleşmeli üretim modeli oldu. Türkiye’de belli alanlarda ve ürünlerde uzun yıllardan bu yana sözleşmeli üretim yapılıyor. Ancak, sözleşmeli üretim konusunda gerekli yasal düzenlemeler yapılmadığı için çok ciddi sorunlar da yaşanıyor. Sözleşmeli üretim adı altında üretici fiyatları baskı altında tutulurken belli market zincirlerine avantajlar sağlanıyor. Çiftçi, kendi tarlasında köleleştiriliyor. Girdiler verilerek istenilen fiyata istenilen miktarda ürün üretmesi bekleniyor.

Sözleşmeli üretimin en yaygın ve en eski olduğu alanlardan birisi şeker pancarı üretimi. Alpulu ve Uşak Şeker Fabrikası’nın açıldığı 1926 yılından bu yana şeker pancarı üretimi sözleşmeli üretim çerçevesinde yapılıyor. Çiftçi pancarı üretiyor ve sözleşme yaptığı fabrikaya teslim ediyor. Şeker Yasası’nın yürürlüğe girdiği 2001 yılından bu yanabelirlenen kotalar çerçevesinde üretim yapılıyor. Hem özel sektör hem de kamuya ait fabrikalar bu çerçevede üreticiye bazı girdileri temin ediyor, avans ödüyor, çiftçi ürettiği pancarı teslim edince borcu düşüldükten sonra çiftçiye ödeme yapılıyor. Pancar alım fiyatını devlet açıklıyor.

Kanatlı sektöründe yaygın

Kanatlı sektörü sözleşmeli üretimin yaygın olduğu alanlardan birisi. Beyaz et üretimi yapan tavukçuluk işletmeleri, broiler olarak adlandırılan etlik piliç üretiminin çok büyük bölümünü sözleşmeli ya da “fason” olarak adlandırılan model ile ettiriyor.

Beyaz et üreticisi firmalar, uygun kümeslere sahip yetiştiriciler ile belirli koşullarda sözleşme yapıyor. Sözleşme çerçevesinde, yetiştiricilere civciv, yem, aşı ve ilaç gibi ana ürünler veriliyor. Yetiştirici aldığı girdilerle uygun koşullarda, belirlenen sürede civcivleri büyüttükten sonra, kesime gelen civcivler firma tarafından satın alınıyor.

Sözleşme çerçevesinde firma tarafından, yetiştiriciye kilo başına veya belirlenen kriterlere göre bir ödeme yapılıyor.

Sanayi domatesinde fiyat belirleyici oluyor

Sözleşmeli üretimin en yaygın olduğu alanlardan birisi de sanayi tipi veya yaygın adıyla salçalık domates yetiştiriciliğinde uygulanıyor. Ancak, sözleşmelerden çok fiyat belirleyici oluyor. Bu yıl olduğu gibi en çok sorun yaşanan alanlardan birisi de sanayi domatesi yetiştiriciliği. Köklü ve kurumsal bazı işletmeler yaptıkları sözleşmeye sadık kalırken, fiyatlardaki dalgalanmaya bağlı olarak bazı yıllar üretici bazı yıllar alıcı sözleşme koşullarını hiçe sayarak yapılan anlaşmayı ihlal ediyor.

Bu yıl sanayi domatesi üreten çiftçiler ekim zamanı salça sanayicileri ve alıcılarla kilosu ortalama 55 kuruş üzerinden sözleşme imzaladı. Bazı şirketler 70-80 kuruşa sözleşme yaptı. Fakat üretimin artması nedeniyle sanayi domatesinin piyasa fiyatı kilo başına 30-35 kuruşa düştü. Çiftçinin kilosunu 45 kuruşa mal ettiği domatesin fiyatı 30-35 kuruşa düşünce bazı alıcılar yaptıkları sözleşmeleri bir yana bırakarak piyasadan ucuza domates aldı. Bazıları ise sözleşmelerinde yazılı fiyattan çiftçilerden alım yaptı. Bazı yıllarda da tersi yaşanıyor. Üretim az olunca fiyat yükseliyor ve bu kez üretici sözleşmeyi bir yana bırakarak domatesi piyasada yüksek fiyata satıyor.

Neden sorun yaşanıyor?

Domateste sözleşmeli üretim miktar bazında yapılıyor. Örneğin 100 dönümde 500 ton domates kontratı yapılıyor. Kontratı yapan 500 ton alacağını taahhüt ediyor. Ama üretim 700 ton çıkıyor. Aradaki 200 ton kontratsız satılıyor. Bu kez fiyat düşüyor. Fiyat düşünce kontrat imzalayan sanayicilerin de en azından bir bölümü “neden yüksek fiyattan alayım” diyerek piyasadan düşük fiyatla alım yapıyor. Kontratın bir hükmü kalmıyor. Bazı yıllar da tam tersi yaşanıyor. Kontratta 500 ton yazılıyor. Ama çıkan ürün 300 ton oluyor. Fiyat iki katına çıkıyor. Bu kez üretici ürünü kontrat yaptığı sanayiciye değil, piyasaya daha yüksek fiyattan satıyor. Bir yıl üretici ertesi yıl sanayici kaybediyor.

Hukuki olarak caydırıcı yaptırımların olmaması tarafların sözleşme dışına çıkmalarına neden olabiliyor. Üretici fiyatına göre üretim kararı verdiği için sözleşmeli üretimle sağlanması beklenen üretim planlaması gerçekleştirilemiyor.

Tütün, kanola, aspir, sera ürünleri

Tütün Yasası'nın çıktığı 9 Ocak 2002'den itibaren tütün üretimi çok büyük oranda sözleşmeli olarak yapılıyor. Sigara firmaları, alıcılar kiminle sözleşme yaparsa tütünü onlar üretebiliyor. Sözleşme dışı üretilen tütünlerle ilgili kurulması gereken açık artırma satış merkezleri kurulmadığı için hep sorun yaşanıyor. Tütündeki sözleşmeli

Üretim diğer alanlardan farklı olarak ürünü satın alanların, sigara tekellerinin isteği doğrultusunda sürdürülüyor.

Hem yağ bitkisi hem de enerji tarımı için üretilen kanola, aspir ve benzeri ürünlerde de sözleşmeli üretim yapılıyor. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kararı ile 1 Ocak 2008 itibariyle motorinde binde 5 oranında biyodizelin harmanlanması zorunlu hale getirildikten sonra biyodizel üreticileri üretim için çiftçilerle sözleşmeli üretime yöneldi. Biyodizelin yerli üründen üretilmesi zorunlu. Bu çerçevede tarım ürünlerinden enerji üreten firmalar hammadde temini için üreticilerle kanola, aspir gibi ürünlerde sözleşmeli olarak üretim yaptırıyor. Sözleşmeli üretimin en sorunsuz olduğu alanlardan birisi bu. Çünkü sanayicinin ihtiyaı var bu ürünlere. Piyasaya göre daha iyi fiyat veriliyor. Sanayici almadığı takdirde kanola veya aspir yağı bitkisel yağ sektörüne satma olanağı var.

Sera ürünlerine yönelik olarak da sözleşmeli üretim yapılıyor. Hem büyük alıcılar hem de market zincirleri ürün tedariki için sera üreticileri ile sözleşme yaparak bu ürünleri alıp reyonlarında satışa sunuyor.

Özetle, sözleşmeli üretim modelinde bir karmaşa var. Üreticiyi ve alıcıyı koruyacak bir hukuki altyapının oluşturulması gerekiyor. Tarım politikalarını belirlemesi ve uygulaması, üretim planlaması yapması gereken Tarım ve Orman Bakanlığı bu işin çok dışında kaldı. Ülkenin tarım politikalarını Hazine ve Maliye Bakanlığı ve bağlı kurumlar mı belirleyecek?

ÜRETİCİ FİYATLARI BASKI ALTINDA TUTULUYOR

Sözleşmeli retim, son dönemde gıda enflasyonu ile mücadele kapsamında üretici fiyatlarını baskı altında tutmanın bir aracı olarak da kullanılıyor. Gıda enflasyonu ile mücadele için kurulan Gıda Komitesi'nin nerileri, Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın projesi ile gıda fiyatlarını düşürmek için sözleşmeli üretim modelinin kullanılması benimsendi. Bu konuda ilk olarak Sera Ař. adında bir oluşum gündeme getirildi. Ziraat Bankası'nın kredi desteği ile modern ve teknolojik seralar kurularak üretimin artırılması ve fiyatların kontrol edilmesi ngrld. Sera Ař'nin ortakları arasında Tarım Kredi Kooperatifleri ve özel sektör olacaktı. Ziraat Bankası'nın verdiği kredilerle seralar kuruldu. Üretim yapılmaya başlandı. Fakat Sera Ař. Tarım Kredi Kooperatifleri bünyesinde bir şirket olarak faaliyete geçti. Özel sektör dahil edilmedi. Sera Ař. yaptığı sözleşmelerle üretici üzerinde bir fiyat baskısı oluşturdu. rettirdiği veya satın aldığı ürünleri belli market zincirlerine ve kendi marketlerinde satışa sunuluyor.

TüRKşEKER HUBUBAT, BAKLİYAT, YAş SEBZEDE AGRESİF

Kamuya ait şeker fabrikaları ile yıllardır şeker pancarında sözleşmeli üretim yaptıran Türkiye şeker Fabrikaları Ař (Türkşeker) nce şekerpancarı üreten çiftçilerin münavebe (ekim nöbeti) rnleri olan hububat için girdi desteği sağladı. Sonra lke

genelinde Toprak Mahsulleri Ofisi gibi hububat alımı yapmaya başladı. Bununla da yetinmedi, domates, patates ve daha birçok ürünü alarak piyasada etkin olarak yer aldı. Edirne'den Kars'a ülkenin her yerinde binlerce çiftçi ile sözleşmeler yaptı.

Türkşeker agresif bir şekilde Tarım ve Orman Bakanlığı'nın alanına girerek piyasayı düzenleme, ürün alımı, sözleşmeli üretim ve daha birçok alana el attı. Aldığı ürünleri fason olarak işleyip belli marketlerde satışa sunmaya başladı. Hem üretim hem tüketim tarafında yer aldı.

Sözleşme yapan üretici için alım garantisi verildiği için bir memnuniyet var. Türkşeker'in piyasaya girişi ile fiyatlar yükseldi. Bu yönüyle de üretici memnun. Ancak, yapılan sözleşmelerle üretici fiyatını baskıladığı için genel anlamda üreticinin zarar etmesine yol açabilir endişesi var. Ülke genelinde 200 bin çiftçiyle yapılan sözleşme 2 milyon çiftçinin kaderini etkileyecek. Berat Albayrak'ın görevden ayrılmasından sonra bu projenin devam edip etmeyeceği de tartışılıyor. Türkşeker'in bu çabası özellikle tüccar ve sanayicilerin "devletin piyasaya müdahalesi" olarak algılanıyor. Ayrıca, üretici fiyatlarının baskılanması nedeniyle sözleşme yapmayan üreticilerden de bu uygulamalara karşı tepkiler yükseliyor.

Faizde 2018'i bir kez daha mı yaşayacağız?

Alaattin AKTAŞ

25 Kasım 2020 Çarşamba

✓ **1 Haziran 2018; görünür faiz yüzde 8'den bir hamlede yüzde 16.50'ye çıkarıldı ama bu operasyon kur artışını durduramadı. Çünkü fiili faiz zaten yüzde 16.50'ydı. Faiz daha sonra iki hamlede yüzde 24'e yükseltildi.**

✓ **19 Kasım 2020, görünür faiz yüzde 10.25'ten yüzde 15'e çıkarıldı ama bu operasyon da kur üstündeki baskıyı hafifletmedi. Çünkü fiili faiz zaten yüzde 14.87'ydı.**

✓ **İki yıl sonra aynı operasyonu yapıp farklı sonuç bekliyoruz!**

Merkez Bankası'nın faizi ne kadar artırdığı 30 Ekim'de İzmir'i de etkileyen depremin büyüklüğü gibi oldu. Dünyadaki çeşitli ölçüm merkezleri bir yana, bizim Kandilli Rasathanemiz bile depremin büyüklüğünü 6.9 olarak ilan ederken, kimin ölçümüdür bilinmez birileri 6.6'da ısrar etti ve etmeye de devam ediyor.

Merkez Bankası'nın 19 Kasım'daki faiz artışında da durum böyle; ama depremin büyüklüğünden farklı olarak bu kez ısrarla oranın daha fazla olduğu savunuluyor.

Kağıt üstünde kalan, uygulanmayan ve hiçbir işlevi olmayan faiz 4.75 puan artırıldı, doğru; ama gerçek artış daha önce de yazdık, yalnızca 0.13 puan.

Birileri 4.75'te ısrar etsin, biz 0.13 diyelim; bunun çok da yok. Depremin büyüklüğünün 6.6 ya da 6.9 olmasının da bir öneminin bulunmadığı gibi... Önemli olan sonuç. Ayda bebek annesiz kaldı mı, anneler evlatlarını yitirdi mi, siz ona bakın. Depremin büyüklüğü ister 3 olsun, ister 4. Sonuç önemli sonuç!

2018'de fonlama nasıl yapıliyordu ve döviz bundan nasıl etkilendi? (yüzde ve TL)

	Haftalık repo	Gecelik faiz	GLP	Ortalama fonlama	Dolar
1-23 Mayıs	8,00	9,25	13,50	13,50	4,04-4,58
24 Mayıs-31 Mayıs	8,00	9,25	16,50	16,50	4,48-4,85
1 Haziran-7 Haziran	16,50	16,50	16,50	16,50	4,48-4,63
8 Haziran-13 Eylül	17,75	19,25	20,75	16,70-19,25	4,50-6,88
14 Eylül-20 Eylül	24,00	24,00	27,00	19-25-24,00	6,07-6,36
21 Eylül-28 Eylül	24,00	25,50	27,00	24,01-24,08	6,08-6,27

ARTIŞ 4.75 PUANSA KARŞILIĞI NİYE ALINAMADI?

Dövizin o hızlı gerilemesi; doların 8.50'lerden 7.60'lara, euronun 10'lardan 9'lara düşmesi daha faiz artırılmadan gerçekleşmişti, önce bunu kabul edelim. O iki kilit noktadaki görev değişimiydi temel etken. Sanıldı ki ekonomi politikasında köklü değişiklikler olacak. Eş zamanlı olarak bir de hukuk reformu gibi ne anlama geldiği muğlak da olsa bir takım yeni sayılabilecek vaatler de dile getirilince kur biraz daha geriledi.

Peki şimdi hangi noktadayız?

Hadi faizin 4.75 puan artırıldığını kabul edelim. Yüzde 10.25'ten yüzde 15.00'e... Yüzdenin yüzdesini almak pek doğru değilse de neredeyse yarı yarıya bir artış.

Faiz bu kadar artırılınca döviz niye tepesine balyoz yemiş gibi yere serilmedi? Üstelik önceki hafta yabancı çıkışı durmuş ve 900 milyon doların üstünde giriş yaşanmışken...

Geçelim siyasi etkenleri, geçelim genel güvensizliğin yok olmadığı gerçeğini...

19 Kasım kararının siyaset ve genel güvensizlik ortamına baskın gelebilmesi için gerçekten faiz artırımı yapılması gerekirdi. Kabul edelim artık, 19 Kasım'da o günkü ortalama fonlama maliyeti olan yüzde 14.87'nin bir tık bile sayılmayacak kadar üstüne ancak çıkıldı.

TARİH GİBİ FAİZ KARARLARI DA TEKERRÜRDEN İBARET Mİ?

Gelin sizi iki yıl önceye, 2018'in mayısına götürelim...

Merkez Bankası piyasayı tümüyle geç likidite penceresinden fonluyor. Dolar mayısa 4.04'ten başlıyor ve bir ara daha ay bitmeden 4.85'e ulaşıyor. Müthiş bir artış var. Bunun üstüne GLP faizi, yani ortalama fonlama maliyeti yüzde 13.50'den yüzde 16.50'ye yükseltiliyor.

Merkez Bankası 1 Haziran'dan geçerli olmak üzere tüm faizleri GLP düzeyine, yüzde 16.50'e çekiyor. TL'nin ateşi biraz olsun düşüyor. (Doların değil, TL'nin ateşi düşüyor; çünkü hasta olan TL!)

Ne var ki bünye zayıf, 8 Haziran'da faizler bir kez daha yükseltiliyor. Fonlamada ağırlık artık gecelik faizde.

Ve tarihi bir hata yapılıyor; faiz 8 Haziran'dan 13 Eylül'e kadar sabit tutuluyor.

Türkiye rahip krizinin kısı kacında. Kur tırmanıyor, Merkez Bankası seyrediyor ve dolar 7 lirayı aşıyor. (Tablodaki kur Merkez Bankası'nın günlük ortalamasından oluşturuldu, anlık şekilde 7 liranın geçilmesi bu yüzden görünmüyor.)

14 Eylül'den geçerli olmak üzere politika faizinin 6.25 puan artırılması ve fonlamada bu kanala dönüşmesi kaçınılmaz oluyor. Bu operasyonla birlikte kur belirgin şekilde aşağı geliyor.

1 HAZİRAN 2018-19 KASIM 2020; İKİZ KARDEŞ!

1 Haziran 2018'de ne olduğuna dikkatle bakmak gerek. Haftalık repo ihale faizi yüzde 8'den tam yüzde 16.50'ye çıkarılmış.

Peki ortalama fonlama ne kadar artmış; sıfır! Çünkü Merkez Bankası kağıt üstündeki faizi ortalama fonlama düzeyine çekmiş.

Bu operasyon, içinde bulunduğumuz günlerle ilgili bir çağrışım yapıyor değil mi...

19 Kasım'da da aynısı yapılmadı mı. Haftalık repo ihale faizi ortalama fonlama düzeyine çekildi. Yapılan 1 Haziran 2018'dekiyle neredeyse aynı.

Ama bakın 1 Haziran 2018'deki bu operasyon işe yaramamış ve sonrasında faizi iki hamlede yüzde 16.50'den yüzde 24'e çıkarmak gerekmişti.

Merkez Bankası bu oranları ve iki yıl önce yaşananları bilmiyor olabilir mi? Öyleyse iki yıl sonra niye aynı operasyonu yapıp farklı sonuç bekliyoruz; bunu anlayabilen varsa bize de anlatsın!

Abdulkadir Selvi

Arınç'la Erdoğan'ın istifa konuşması

25 Kasım 2020

Bülent Arınç'ın bir zamanlama sorunu var.

Yanlış zamanda yanlış mesaj veriyor.

FETÖ'nün **Erdoğan'**ı tasfiye süreci başlattığı dönemde, **“Üstüme cübbeyi tekrar geçirmeyi arzu ediyorum”** diye çıkış yaptı.

12 Eylül'de darbe karşıtı davaların avukatı ve 28 Şubat'ta yürekli bir mücadele vermiş biri olarak 15 Temmuz gecesi gümbür gümbür konuşması gerekiyordu.

Sustu. **“Silahlı terör örgütünün Fetullahçı olduğunu o gece öğrendim, bana ahmak diyebilirsiniz”** itirafında bulundu.

Damadı FETÖ'den tutuklanmışken o çıktı, **“KHK bir faciadır. Evime temizlik yapmaya gelen Daire Başkanlığı'ndan ihraç edilmiş bir kadın gördükçe, eşi polis ihraç edilmiş bir başka kadını gördükçe ben yerin dibine geçiyorum”** diye konuştu.

CUMHUR İTTİFAKINI SARSIYORDU

Son çıkışı ise neredeyse cumhur ittifakını çatırdatıyordu. Cumhurbaşkanı **Erdoğan'**ın çok kızdığı söyleniyor. Zaten bu açıklamasına yansımıştı. **“Fitne”** dedi, **“Geçmişte birlikte çalıştığımız kişilerin şahsi ifadeleri Cumhurbaşkanlığı'yla ilişkilendiremez”** dedi, **“Yasin Börü'nün katilleri hiçbir zaman Tayyip Erdoğan tarafından savunulamaz”** dedi, **“Kavalalarla birlikte olamayız”** dedi. Daha ne desin?

Bülent Arınç, FETÖ'yle mücadele sürecinin başından itibaren yaptığı açıklamalarla zaman zaman **Erdoğan'**la karşı karşıya geldi. Bu onun özgül ağırlığını zayıflattı.

Ak saçlı bir siyasetçi olarak AK Parti'ye yapacağı katkıyı engelledi.

AK Parti'yi kuran üç isimden biriydi **Bülent Arınç**.
AK Parti'nin ilk Meclis Başkanı oldu.

Cumhurbaşkanlığı seçimi gündeme geldiğinde akla gelen üç isimden biriydi. **Abdullah Gül, Bülent Arınç ve Recep Tayyip Erdoğan**'dan biri denildi. İkisi Başbakan ve Cumhurbaşkanı oldu.

Bülent Arınç'ın siyasette fırtınalar kopartan Habertürk'teki konuşmasını izlerken, **“Eyvah”** dedim. **“Yine yanlış zamanda yanlış mesajlar veriyor”** diye düşündüm.

Bu düşüncemi arayan meslektaşlarımla paylaştım. **Erdoğan**'ın düşüncesini seslendiriyor diyenlere itiraz ettim.

İş sonunda **Arınç**'ın YİK'ten istifası noktasına kadar geldi.

ERDOĞAN VE BAHÇELİ'NİN LİDERLİĞİ

Türkiye reform sürecine girmişken, **Bülent Arınç**'ın çıkışı ile bir yol kazası yaşanabilirdi. Eğer Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, zamanında hamle yapmasa bugün cumhur ittifakındaki çatlağı tartışıyor olabilirdik. **Erdoğan, Arınç**'ı değil, cumhur ittifakını tercih etti. **“Sayın Bahçeli'ye ve tüm MHP camiasına, 15 Temmuz darbe girişimi ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi başta olmak üzere, ülkenin ve milletin menfaatine olan her hususta yanımızda bulundukları için bir kez daha şükranlarımı sunuyorum”** dedi.

MHP Lideri **Devlet Bahçeli** ise **“Sayın Cumhurbaşkanımızla hukukumuz Türkiye düşmanlarının kafalarının almayacağı kadar tutarlı, dengeli, hesapsız, plansız, ilkeli, karşılıklı hürmet ve muhabbete dayalıdır. Kara kediler başka yerde dolaşsın, müfsit çakallar başka mahfillerde at koştursun. Cumhur ittifakı Türkiye'nin yegâne umudu, yedi düvele karşı güvencesidir”** diye konuştu.

CUMHUR İTTİFAKI GÜÇLENDİ

Bu süreç, cumhur ittifakına zarar verebilirdi. Ama tam aksine, iki liderin feraseti sayesinde cumhur ittifakı bu süreçten yara almadan çıktı. Hatta yeniden bir iman tazelenmiş oldu.

İSTİFASI GEREKLİ MİYDİ?

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın, sert çıkışından sonra **Arınç**'ın Cumhurbaşkanı YİK üyeliğine devam etmesi doğru olmazdı. Siyasette en önemli şey, itibardır. YİK üyeliği uğruna susması itibarını zedelerdi. **Arınç** Meclis Başkanlığı, başbakan yardımcılığı gibi görevler yapmış, AK Parti'yi kuran önemli isimlerden biriydi. Bu yaşananlara rağmen YİK üyeliğine devam onu rencide ederdi. Doğru olanı yaptı.

İSTİFA DİLİ YAPICIYDI

Yiğidi öldür hakkını yeme. **Bülent Arınç**, istifayı seçti ama bunun için doğru bir yol izledi. Sosyal medyadan paylaşmak yerine önce **Erdoğan**'la görüşmeyi tercih etti. İstifa açıklamasında yapıcı bir dil kullandı. **“Kurul üyeliği görevimden ayrılma**

talebimi Sayın Cumhurbaşkanımıza ilettim ve kendileri de bunu uygun gördüler. Karşılıklı iyi niyet temennileriyle helalleştik ve görevimden ayrıldım” dedi.

İSTİFA SÜRECİNDE NELER YAŞANDI

Şimdi gelelim işin perde arkasına... Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın sert konuşmasından sonra **Bülent Arınç**, istifa kararı alıyor. Ancak bunu kamuoyuna açıklamadan önce Cumhurbaşkanı ile görüşmeyi tercih ediyor. **Erdoğan**’ın programın tümünü izlemesinin mümkün olmadığını, konuşmasının bazı bölümlerinin iletildiğini düşünüyor. **Osman Kavala** ve **Selahattin Demirtaş** isimlerinin telaffuz etmesinin yanlış olduğu özeleştirisinde bulunuyor ama programın tamamı hakkında Cumhurbaşkanı’na bilgi vermek istiyor. Pazartesi günü görüşmek için randevu talebini iletiyor. Ancak Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Almanya’nın Akdeniz’deki Türk kargo gemisine yaptığı haksız müdahale nedeniyle süreci İstanbul’dan takip ediyor. O nedenle Ankara’ya salı günü geliyor.

İŞTE O KONUŞMA

Randevu talebi **Arınç**’tan geliyor ama Cumhurbaşkanı telefonla arıyor. Karşılıklı olarak diyalogların yaşandığı bir görüşme gerçekleşiyor. **Arınç**, “**Ben isimler konusunda konuştuğum için yanlış yaptım. Onu kabul ediyorum. İsimler üzerinde konuşmamalıydım. Ama ben sadece bunları söylemedim. 4 saatlik programda şunları da anlattım**” diye bir özet yapıyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** sabırla dinliyor. **Arınç**, “**İsimler üzerinde konuşmakla hem partiye, hem size, hem cumhur ittifakına zarar verdim. Partimden ayrılmayacağım. Ama müsaade ederseniz Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu üyeliğinden istifa edeceğim**” diyor. Cumhurbaşkanı, “**Peki o zaman**” diye karşılık veriyor.

Tabii ki zor bir durum. Ancak edindiğim bilgiye göre **Arınç** ile **Erdoğan**’ın arasında bir polemik yaşanmıyor. Seviyeli bir konuşma gerçekleşiyor. Netice itibarıyla bir istifa konuşması ama karşılıklı olarak bir kırınglık ifadesi kullanılmıyor.

AK PARTİ’YE SOSYAL MEDYADAN AYAR VERMEYE ÇALIŞANLAR

Arınç, YİK’ten istifa etti ya birileri AK Parti’den de istifa etmesi için sosyal medyadan kampanya başlattı. Onların şunu öğrenmesi lazım. **Recep Tayyip Erdoğan** sosyal medyadan yönetilecek bir lider değil. Kimse sosyal medya üzerinden AK Parti’ye ayar vermeye kalkışmasın. AK Parti’nin lideri **Erdoğan**’dır. AK Parti’yi **Erdoğan** yönetir. 18 yıldır iktidarda tuttuğuna göre de iyi yönetiyor demektir.

Ekonominin dinamizmi kayboldu

Esfender KORKMAZ

25 Kasım 2020

Türkiye ikinci çeyrekte (Nisan - Mayıs - Haziran) GSYH yüzde 9,9 oranında daraldı.

Pandemi nedeni ile bütün dünya ekonomileri daraldı. Türkiye büyüme oranı olarak orta sıralarda yer aldı. En az daralan Güney Kore yüzde -2,9, en çok daralan Peru yüzde -31 oldu. ABD'de büyüme - 9,1, Avrupa Birliği'nde ortalama -14,4 ve İngiltere'de yüzde -21,7 oldu.

Bu sene bizde üçüncü çeyrekte yeniden büyüme ve son çeyrekte ise tekrar daralma bekleniyor.

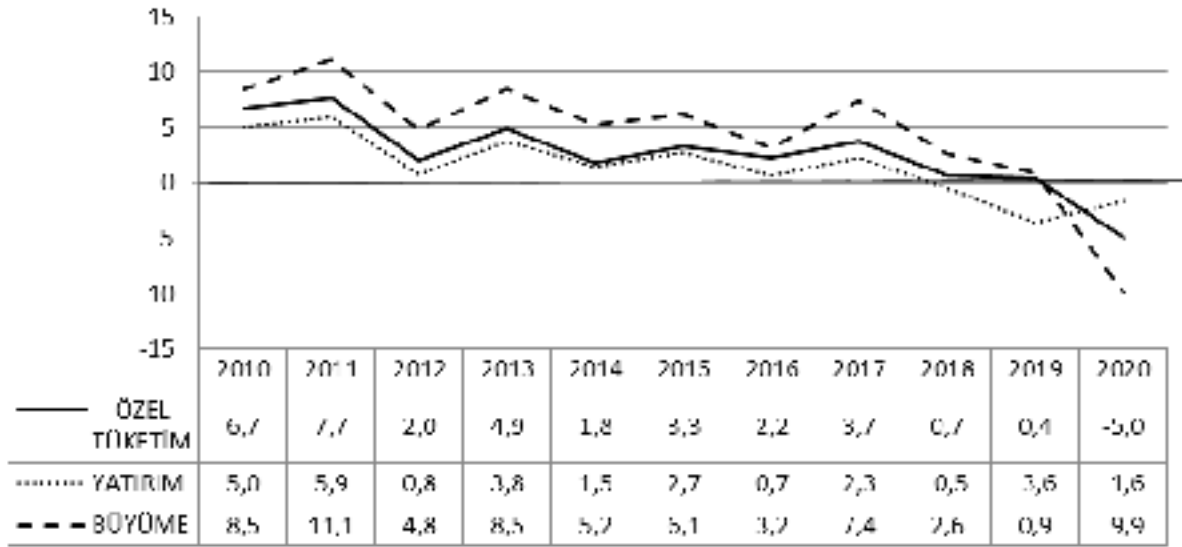
Öte yandan, 2020 yılı olarak, **Merkez Bankası** eğilim anketlerine göre GSYH'da yüzde 0,6 daralma bekleniyor. Nüfus artış hızı yüzde 1,4 olduğuna göre, demek ki fert başına GSYH yüzde ikiye yakın daralacak. Eğer böyle giderse pandemiye en az hasarla atlatmış olacağız.

Ama pandemi dışında ekonomik şartlar ağırlaşıyor. İMF'nin tahimini yüzde eksi beş büyümesidir.

Aşağıdaki grafikte, toplam talebin ve toplam yatırımların 2010 yılından beri büyüme oranlarına katkısı yer alıyor. Her ikisinde de sürekli düşme var.

Büyümeye en büyük katkı toplam talepten geliyordu. **İç talebe bağlı büyüme olduğu için, talep düşünce büyüme oranı da düştü ve son yıllarda eksiye döndü.**

ÖZEL TÜKETİM VE YATIRIMLARIN BÜYÜMEYE KATKISI

Yatırımların büyümeye katkısı üç senedir eksiye kalıyor. **Yatırımlarda daralınca işsizlikte arttı. Yerli sermaye yatırım yapmıyor.** Doğrudan yabancı yatırım sermayesi ise gelmiyor.

Yerli ve yabancı yatırımlar neden düşüyor? Düşmeye devam edecek mi?

1. Mesele faiz maliyeti değil, çünkü reel faiz eksi olduğunda da yatırım yapılmadı. Yüksek olduğu dönemlerde de yapılmadı.

2. Avrupa Birliği Türkiye için bir çıpa oluşturuyordu. AB'den uzaklaşmamız aynı zamanda güven kaybına neden oldu.

3. Gelişmekte olan ülkelerin gelişmesini tamamlayabilmeleri için; Mülkiyet haklarının güvenceye alınması, cinsiyet eşitliğinin sağlanması, ekonomik ilişkilerin düzenlenmesi gerekir. Herkese özgür çalışma hakkı veren sürdürülebilir geçim imkanı sağlayan, hukukun üstünlüğü gereklidir.

Sermaye açısından en büyük sorun Türkiye'nin hukukun üstünlüğü endeksinde son sıralara düşmesidir. Dünya Adalet Projesi, 2019 hukukun üstünlüğü endeksinde; ülkemiz 126 ülke içinde 109 sıradadır.

4. Yabancılar önce sözleşme yaptığı rating kuruluşlarının ülke raporlarına ve notlarına bakıyor. Moody's , Standart and Poor's ve Fitch' in Türkiye için notu "**son derece spekülatif, yatırım yapılamaz**" derecesindedir.
5. Fredoom home özgürlük endeksinde Türkiye 2017 yılına kadar kısmen özgür ülke statüsünde iken bu tarihten sonra özgür olmayan ülke statüsüne geriledi. Hatta endekste, son 10 yılda dünya genelinde özgürlüklerin en çok (32 puan)gerilediği birinci ülkenin Burundi, ikinci ülkenin ise (31 puan) biz olduğumuz belirtiliyor.
6. **Türkiye dünyanın en kırılgan ekonomisi olarak ilan edildi.** Cari açık, istikrarsız sermaye piyasası ve bu sorunların getirdiği kırılganlık, yatırımları engelledi.
7. Siyasi riskler, terör, yatırım güvenliğini olumsuz etkiliyor. Bunun içindir ki, TL aşırı değerli olmasına ve ithalatın pahalı olmasına rağmen, kimse içerde hammadde üretimi için yatırım yapmıyor ve üretimde ithal girdi kullanılıyor.
8. Planlama kaldırıldı , Merkez Bankası'na sürekli siyasi müdahale var. Kimse yarının ne olacağını bilemiyor ve fizibilite yapamıyor. **Belirsizlik yatırımların en büyük düşmanıdır.**

İbrahim Kahveci

Lafla yürüyen peynir gemisi

Sözün gerçek dizilişi başlıktaki gibi değil elbette. Lafla peynir gemisi yürümez... Yani, şöyle yapacağım, böyle edeceğim vb. demekle yapılması gereken iş gerçekleşmez, işi yapmak gerekir anlamında söylenen sözdür.

Aslında Merkez Bankaları için bu biraz değişiktir. Özellikle şeffaflık açısından öngörülebilir olmak piyasalar açısından olumlu karşılanır.

Piyasalar sürprizleri pek sevmez.

Ama siyaset açısından durum farklıdır. Söylenenlerin lafta kalmaması gerekir. Hele de ülkede belirli alanlarda büyük sıkıntıların varlığı kabul edilerek bu sözler söylenmişse.

6 Kasım haftası Türkiye ve siyaset açısından dönüm noktası oldu. Merkez Bankası Başkanının görevden alınması ve yerine yeni bir atama yapılması ilk hareketti. İkinci hareket ise Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın sosyal medya üzerinden istifa etmesi ve sonrasında da affının kabul edilip görevden affedilmesi oldu...

Ama bu iki görev değişikliğinin isimlerinden ziyade bu değişime yüklenen anlam önemliydi. Çünkü bu görev değişimleri ardından meğerse ülkede ciddi bir ekonomik kriz olduğu kabul edildi. Asıl kabul ise demokrasi, hukuk, adalet gibi yönetsel alanlara yüklendi.

Gidenler ekonomi alanındaydı ama sözlerin ağırlığı demokrasi ve hukuk alanında dile getirildi. Reform sözleri verildi, yüzümüzün yeniden AB'ye döneleceği söylendi.

Hak söylendi

25.11.2020

Hukuk söylendi

Şeffaflık söylendi

Kısaca bol bol sözler verildi.

Yıllarca faize karşı çıktığını ve enflasyonun faiz düşürülerek düşeceği iddiası ile etrafında yüksek vasıflı ekonomi kadrosu bırakmayan Erdoğan bile faiz artışına cevaz verdi. Daha ne olsun!

İşte bu hal içerisinde 06-13 Kasım haftasında yabancı yatırımcılardan ülkemize 951 milyon dolar sıcak para girişi gerçekleşti.

06 Kasım günü 1 dolar 8,58 TL ederken 19 Kasım günü artık 7,51 ediyordu. Türk Lirası değeri düşüyordu ama aynı zamanda gözler verilen sözlere çevrilmişti.

Gerçi yerli yatırımcı aslında yaşananları biliyordu. Ya da yerli yatırımcı söylenen sözlerin fiiliyatta ne anlam ifade ettiğini de tahmin edebiliyordu.

14 Ağustos 16 Ekim arasında 242 milyar dolar seviyesinde seyreden yabancı para-YP mevduatları özellikle 30 Ekim sonrasında hızla artmaya başladı.

Yabancı yatırımcının görev değişimi ardından söylenenlere bakarak 951 milyon dolar getirdiği ülkemizde yerli yatırımcı 2 milyar 741 milyon dolar daha YP mevduatını artırarak 250 milyar doların üzerine taşımış oldu.

13-19 Kasım arasında ise 1,5 milyar dolar daha artışla artık YP mevduatı 251 milyar 612 milyon dolara çıkmış oldu.

Yabancı dolar bozdururken

Yerli dolar aldı.

Yabancı inandı para getirdi

Yerli TL'sini bile dolara çevirdi.

25.11.2020

İyi ama o vakit bir de şu mesele ortaya çıkıyor. Yabancı 951 milyon dolar getirirken yerli 2,7 milyar dolar alıyor. Ama aynı günlerde (06-13 Kasım) dolar/tl kuru 8,58'den 7,60'a kadar düşüyor.

Nasıl oluyor da yoğun yerli talebine rağmen bu derece sert kur düşüşü yaşanıyor? Arka kapı döviz işlemi devam mı ediyor yine?

Bugün geldiğimiz noktada demokrasi, hukuk, adalet vs söylemlerin ne kadar eyleme dönüşemez sözler olduğunu görüyoruz. Yani yatırımcı görüyor ve pozisyonunu ona göre alıyor.

İstiyoruz ki, birkaç güzel sözümüze yatırımcılar inansın ve para getsinler. Öyle bir hikâyenin yazılmadığını bir kez daha gördük.

Şimdi işimiz daha sıkıntılı.

Kasada para yok

Karşıda ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın deyimi ile "Değişen küresel şartlar"... (ABD seçimleri)

O zaman ne olacak?

Bize inanan yabancıları birkaç haftalığına kandırmakla yetinmiş mi olacağız. İyi ama daha yeni YERLİ-MİLLİ söyleminden YABANCI-MİLLİ söylemine geçmiştik.

Hikayemiz bu kadar kısa mı sürecekti?

Ya da Merkez Bankası her ay şok faiz artışlarına devam mı edecek?

Neden acaba Hazine Garantili para işlerimiz her şart ve ortamda hiç kesintiye uğramıyor? Değişmeyen tek şey onların işleri...

25 Kasım 2020, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Bahçeli “O pis ellerinizi Cumhuriyet İttifakı’ndan derhal çekiniz” dedi

Kaç gündür FETÖ’cü trollerde adeta bir bayram havası vardı... Bunlar Cumhuriyet İttifakı’nın sonunun geldiğini iddia ediyorlar ve bu iddiaları gerçekleşmiş gibi, sonrasını bayram olarak kendi aralarında kutluyorlardı. Bunları ümitlendiren olay da, Çakıcı’nın Kılıçdaroğlu’nu tehdit etmesi ertesinde Bahçeli’nin açıklaması ile AK Partili sözcülerin açıklamaları arasında fark olmasıydı.

Bu köşe yazısını aşağıdaki linke tıklayarak sesli bir şekilde dinleyebilirsiniz
Mehmet Barlas | Bahçeli "O pis ellerinizi Cumhuriyet İttifakı'ndan derhal çekiniz" dedi

Altun ve reform dönemi

Bereket gerek Cumhurbaşkanı Erdoğan gerekse Devlet Bahçeli, Cumhuriyet İttifakı’nın bu çeşit ayrıntılara kurban edilemeyecek kadar önemli olduğunu biliyorlar. İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un da Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın açıkladığı **"yeni reform dönemi"** hakkında Daily Sabah’a verdiği röportajda **"Türkiye’nin yükselişi yeni reform dönemiyle devam edecek"** dedi. Kısacası yeni bir reform dönemine girilirken Cumhuriyet İttifakı’nın yok edilmesi herhalde hiçbir akla sığmazdı.

Bahçeli açık konuştu

Nitekim dün MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, partisinin grup toplantısında özetle şöyle konuştu:

"- Fitneciler uykularından uyandılar. Konu fitne oldu mu bunlar yılan gibi başını kaldırır, saklandıkları delikten ortaya saçılırlar. Nifak çıkaranlar korkakça hayat sürenlerdir. Cumhuriyet İttifakı pazarlık üzerine kurulmamıştır. Cumhuriyet İttifakı cumhurun şeref nişanesidir. Sayın Cumhurbaşkanı ile hukukumuz Türkiye düşmanlarının kafasının alamayacağı kadar hesapsızdır ve karşılıklı hürmete

dayanır."

"O pis ellerinizi..."

"- **Cumhur İttifakı Türkiye'nin yegane umududur. En büyük reform Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'dir. Cumhur İttifakı, 'cukka ittifakı' değildir. Bizim ittifakımız milletin, bekanın, kutlu yarınların ittifakıdır. O pis ellerinizi Cumhur İttifakı'ndan derhal çekiniz. Size buradan ekmek çıkmaz. Cumhur İttifakı yaşayacaktır, reformları hayata geçirecektir.**"

Arınç ve Çakıcı

Bahçeli konuşmasında hem Bülent Arınç'a değindi hem de Çakıcı ile Demirtaş'ı mukayese ederek şöyle dedi:

"- **Alaattin Çakıcı benim dava arkadaşımdır, Alaattin Çakıcı şehidimizin oğludur, Alaattin Çakıcı vatan ve millet sevdalıdır. Kılıçdaroğlu anlar mı bilemem. Ülkücüden mafya, mafyadan da ülkücü olmaz, olamaz. Çakıcı bebeklere kurşun sıkmadı, karakolları ateşe vermedi, yollara mayın döşemedi... Halen Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu Üyesi olan siyaset eskisi bir şahsın, televizyona çıkıp Sorosçu Osman Kavala ile terörist Demirtaş'a güzellmeler yapması kelimenin tam anlamıyla çarpıklık, hatta ahmaklıktır.**"